

Rafaelovo pšobení jako velikonoční imaginace

Michaela Glöckler

Pšobení Rafaela-Merkura popsal Rudolf Steiner obsáhlým zpšobem na podzim 1923 ve velikonoční imaginaci. Líší zde roční koloběh jako praobraz každého lébného procesu. To, co vznikne v jednom ročním období jako jednostrannost a tím i možnost onemocnění, se v jiném ročním období vyrovnává. Rudolf Steiner ukazuje, jak v pevném a tekutém živlu pšobí ahrimanské mocnosti a ve vzduchu a teple zase luciferské síly. Objasňuje, jak pširodní řád Boha Otce neustále vytváří harmonii, zdravé vyrovnání. V pšobku je však tento vyrovnávající pširodní řád účinný jen v tělesnosti dané pširodou. Tu jsou „čerti“ jakožto v pširod jednostranně pšobící luciferské a ahrimanské mocnosti vyrovnávání v nevdomně pšobící části lidské pširozenosti, tam, kde jsou bytostné bytosti „inkarnovány“. Ovšem ve v je Rafael jako „křesťanský Merkur“ jeho poslem, jenž v tomto smyslu inspiruje pracující společenství lékaře a terapeutů:

Ale tebe, když pšobk povystoupil do svobody, tebe by mohl právě pod vlivem své svobody odstranit ze světa ono hrozné nebezpečí, že by ho Ahriman pšipoutal k pozemským poměrům. Tato hrozba stojí před ním jako perspektiva budoucnosti. Tady však vidíme, že v pozemském vývoji se událo něco objektivního: mystérium Golgoty.

Mystérium Golgoty se neodehrálo jenom jako jednorázová událost. Muselo se sice v pšobit do pozemského dění jako jednorázová, neopakovatelná událost, ale tato událost, toto mystérium Golgoty se pšesto každým rokem pro pšobka jistým zpšobem obnovuje. Ten, kdo v sobě vyvine citlivost pro to, jak chce luciferská pšobnost tam nahoru e zadusit fy

zické lidstvo ve výparech kyslíku a uhlíku a tam dole chce pšobnost ahrimanská natolik oživit vápencovou složku celé Země astrálním deštěm, že by se v ní pšobk nejprve sklerotizoval a nakonec rozpustil — kdo toto prohlédne, tomu mezi hrozbou luciferskou a ahrimanskou vyvstane postava Krista; postava Krista, jenž se osvobozuje z hmoty, Ahrimana má u svých nohou a vyvíjí se vzhledem z hlubiny ahrimanské pšobnosti, pšiměř se na ni neohlíží, ale jí pšemáhá, tak jako to bylo znázorněno tady [v Goetheanu] na malbách a sochách. A bude vidět tohoto Krista, jak na druhé straně pšemáhá to, co by chtělo odtáhnout od Země jenom jeho tělo pšobka. Hlava oné postavy, jež vítězí nad Ahrimánem, hlava Kristova, se zjevuje s takovou fyziognomií, s takovým pohledem, s takovým výrazem tváře, že [vidíme, jak] byl tento výraz tváře a tento pohled

vydobyt zápasem se silami Luciferovými, s onými silami, jež by chtěly [lidstvo ze Zem vytrhnout a] nechat [je] rozplynout se [v kosmu]. Tak před námi vystává postava Kristova, vtahující luciferskou moc do Země, stojící zpříma v oblasti Země, Kristus, jak se nám zjevuje každým rokem na jaře a jak si ho musíme představit: stojící na Zemi, již hrozí, že propadne Ahrimanovi, vítězí nad smrtí, vstávající z hrobu, pozvedající se jakožto Zmrtvýchvstalý k zjasnění, proměňuje [pozemského lidství nebeskými silami], když muž dochází předvedením luciferských sil do pozemské krásy Kristovy tváře.

Tak se Kristus, vystávající před naším pohledem v oné podobě, kterou měl při zmrtvýchvstání, zjevuje mezi působností ahrimanskou a luciferskou jako velikonoční zjevení — velikonoční zjevení, které se tedy takto staví před člověka: zmrtvýchvstalý Kristus, nad nímž se nahore vznášejí mocnosti luciferské a jenž dole stojí pevně na mocnostech ahrimanských. (...)

Ale když se pokusíme celou tu věc prožít a pochopit, bude ještě třeba ji jistou formou doplnit. Nebo "všechno to, co tu můžeme spatřit — hrozba bytostí luciferských, hrozba bytostí ahrimanských — představuje, pravda, vnitřní podstatu přírodních sil, představuje tendence, jaké mají přírodní síly na jaře a směřující k létu, proti nimž se jako uzdravující síla staví léčivý princip vyzařující z Krista. Ale k živému pocitu toho všeho dospějeme, jestliže to celé, co jsme si popisovali, bude zpodobeno nejenom architektonicky a sochařsky a bude to stát před námi nejenom v tomto architektonickém a sochařském ztvárnění, ale jestliže se pak jednou v budoucnu ještě podaří provodit také možnost postavit před toto sochařské zpodobení právě v době velikonoční živý dramatický děj — živý dramatický děj, v němž by vystoupily jmenovitě dvě hlavní postavy: člověk a Rafael.

Právě v prostoru vytvořeném těmito sochařskými formami a touto architekturou by bylo třeba, aby se odehrávalo jakési mysteriální drama — hlavní postavy: člověk a Rafael; Rafael s merkurskou holí, Rafael s tím vším, co souvisí s merkurskou holí. V živém umění působí všechno, ale opravdu všechno jako výzva; a v podstatě bychom nenašli sochařské dílo ani architekturu, která by si — je-li sama v sobě kosmicky pravdivá — nežádala to, co by se mělo umělecky dít uvnitř prostoru, jenž má tuto architekturu, toto sochařské ztvárnění. A v době Velikonoc by si tato architektura, tato skulptura žádaly zvláštní mysteriální drama, v němž by Rafael poukával člověka o tom, v jakém smyslu ahrimanské a luciferské síly plní člověka nemocným a v jakém smyslu mu Rafael může poskytnout návod, jak rozpoznat uzdravující princip, velkou vesmírnou terapii, která žije v principu Kristově. A kdyby to všechno mohlo být dovedeno k úplnosti — neboť tomu všemu byly v Goetheanu vytvořeny předpoklady — pak by se například kromě mnoha jiných v cíl uskutečnilo i to, že všechno, co může člověka vplynout z tajemství ahrimanských a luciferských, by právě o Velikonocích doznalo jakéhosi posvátného vyvrcholení. (...)

Pociťván je vesmírný léčitel, spasitel světa; pociťván je ten, jenž chtěl jako dárce spásy zrušit velkou nemoc zlého v pozemském světě. Nebo "on, jak jsem to už řásto líčil, byl velkým terapeutem ve vývoji lidstva. A toto by bylo pociťováno, a jemu by byla přinášena za oběť všechna moudrost, kterou my lidé můžeme mít o léčivých útlonech. To je něco, co by se vstoupilo do tajemství Velikonoc, do velikonočního kultu. Vyplývalo by to z toho, že bychom právě tento velikonoční kult slavili a vykonávali ve skutečnosti tak, že by se stal docela samozřejmým pránkem v koloběhu roku. (...)

Všechno, co je možné se v této oblasti — abych tak řekl — naučit pod vlivem velkého učitele Rafaela, který je vlastně Merkurem v klesánské terminologii a v klesánském pojetí by měl nosit Merkurovu hůl — všechno, co je možné se v této

oblasti naučit pod velkým učitelem Rafaellem, mluví se dojde dle stejného vyvrcholení jenom tím, že to bude vtajeno do velikonočního kultu; ten ovšem mluví se obsáhnout ještě mnoho jiného, jak vám vylíčíme v ní které další rozpravě.